

'מענה לשון' עד מזמור קיט, ודילג עד ה'יהי רצון' שמתחיל תיכף אחרי ה'זוהר' שם, וסיים עד אחרי 'אנא בכוח'.
 לפני צאתו, מקיף (פעם אחת) את האוהל⁴². לפני צאתו נעצר, נכנס שוב להדרו שבתוך האוהל (החדר הקטן שבו עומד וקורא את הפ'נים), והמשיך לומר 'מענה לשון' עד ה'יהי רצון' האחרון. ואחרי-כן יוצא – לא מאותו פתח שדרכו נכנס, אלא מהפתח הפנימי. כן היה נוהג תמיד שלא לצאת דרך פתח הכניסה⁴³. לפני היציאה, נעמד בפתח היציאה החוצה, ואומר את ה'יהי רצון' שבסוף ה'מענה לשון'.
 עד שנת תשכ"ה, לפני כניסתו לרכב, ניגש לציון הרבנית שטערנא-שרה ע"ה. משנת תשכ"ה, כשיצא מן האוהל, הלך לפני-כן לציון אימו הרבנית חנה ע"ה. משנת תשל"א, הביט גם על ציון הרבנית נחמה-דינה ע"ה, ומאז תשמ"ח גם על ציון הרבנית חיה-מושקא ע"ה. כל זה – לדקות ספורות.
 לפני הכניסה למכונית, תולש עשבים ג' פעמים, וזורקם לאחוריו⁴⁴.
 מעולם לא ראינו את הרבי מניח אבן על הציון, או על קברים אחרים⁴⁵.
 בנסיעתו חזרה, ממשיך באמירת ה'מענה

לשון', עד גמירא. אם היה פנאי, היה אומר את ה'קרבנות' שלפני תפילת מנחה. בשנת האבל תשמ"ח-ט אמר גם את פרקי המשניות של אבל (פכ"ד דכלים ופ"ז דמקואות). אחרי כ"ב בשבט תשמ"ט, אם נותר פנאי, היה לומד גם את שיעור הרמב"ם היומי.
 * במידת האפשר יש להשתדל לקרוא את הפ"ג "בין שני הציוני קודש, אצל מקום רגליהם הקדושים"⁴⁶.
הנחיות לכהנים:
 הרבי ציווה לבנות מחיצה בת עשרה טפחים סביב ציון כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.
 לא הרשה לבנות גג מעל הציון, וגם הורה לכהנים שלא ישלחו יד על הציון, וגם שלא יניחו בעצמם שם את הפ"ג.
 בכל פעם שהולכים ל'אוהל' נהג הרבי לעורר, שעל הכוהנים להיזהר מאוד בכניסתם וביציאתם, שלא יעברו בתוך ארבע אמות של קבר. ולכן נהגו אנ"ש והתמימים להקיף את הכוהנים, בתור מחיצה בין הכוהנים והקברים⁴⁷.
 בשנים האחרונות ניתן להשיג ע"י האוהל מיתקן מיוחד האמור להיות 'מחיצה', לכל כוהן בנפרד.

הרבי במרחק-מה מן הקברים של הרבניות.
 42) ראה בעניין הקפת הקברים במגן-אברהם, באר-היטב וכף-החיים סו"ס תקפא.
 43) ראה גשר-החיים ח"א עמי קלא שיש נוהגין בהלוויה לחזור בדרך אחרת אם אפשר, עיי"ש.
 44) ראה טושו"ע יו"ד סי' שעו סי"ד, ואו"ח סו"ס תקמ"ג, ונו"כ. אולם שם איתא שעושים זאת אחר הקבורה.
 45) ודלא כנהוג. מקור המנהג בדרשות מהר"ש (רבנו שלום מנוישטט, רבו של מהר"ל, אבי מנהגי אשכנז) הובא בא"ר סי' רכז סי"ק ז, בשע"ת שם ועוד, וטעמו שם "משום כבוד המת, להראותו שהיה על קברו". בשנים האחרונות, עמד

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהדה"ק רלו"י מליובאוויטש
 יצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תק"ז

ערב שבת-קודש
 פרשת קורח
 כ"ט בסיון ה'תשס"ד

יוצא-לאור על-ידי
 מכון ליובאוויטש שעל-יד
 צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות
 האחים התמימים הדגולים לבית
 דייטש
 הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
 וגיסם ר' גבריאל גופין שיחי

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ט בסיון ה'תשס"ד – ו' בחמוז ה'תשס"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ט בסיון	הלי כלים פרק כד-כו.	הלי גירושין פרק ו.	מ"ע צו.
ש"ק	ל' בסיון	פרק כז-כח. הלי מקואות.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ז.	מ"ע קט.
א'	א' בתמוז	פרק ב-ד.	פרק ח.	מ"ע קט.
ב'	ב' בתמוז	פרק ה-ז.	פרק ט.	מ"ע קט.
ג'	ג' בתמוז	פרק ח-י.	פרק י.	מ"ע קט.
ד'	ד' בתמוז	פרק יא. הט לבי וגוי. ספר נוקין והוא ספר אחד עשר.. הלי נוקי ממון.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מ"ע קט. רלו.
ה'	ה' בתמוז	פרק ג-ה.	פרק יב.	מ"ע רמ.
ו'	ו' בתמוז	פרק ו-ח.	פרק יג.	מ"ע רלח.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זמן זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', כ"ט בסיון	2.56	4.07	4.34	5.38	9.06	12.42	1.17	7.49.1	8.17
ש"ק, ל' בסיון	2.56	4.07	4.35	5.38	9.06	12.42	1.18	7.49.4	8.17
א', א' בתמוז	2.56	4.07	4.35	5.38	9.07	12.42	1.18	7.49.6	8.17
ב', ב' בתמוז	2.56	4.07	4.35	5.39	9.07	12.43	1.18	7.49.8	8.18
ג', ג' בתמוז	2.57	4.07	4.35	5.39	9.07	12.43	1.18	7.50.0	8.18
ד', ד' בתמוז	2.57	4.08	4.35	5.39	9.07	12.43	1.19	7.50.2	8.18
ה', ה' בתמוז	2.57	4.08	4.36	5.39	9.08	12.43	1.19	7.50.3	8.18
ו', ו' בתמוז	2.58	4.08	4.36	5.40	9.08	12.43	1.19	7.50.5	8.18

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחבי"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדח"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מיוטי" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
קורח	7.12	8.30	7.27	8.33	7.20	8.34	7.28	8.31
חוקת	7.13	8.31	7.28	8.34	7.21	8.35	7.29	8.32

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן
מרו"ל: מכון ליובאוויטש שיע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

לוח השבוע

ההליכה על ציון ואוהל – נוהגים שאין אוכלים, אבל שותים³⁷.

מהנהגות הרבי ב'אוהל'³⁸:

נוסע לאוהל בנעלי בד (דתשה-באב ויום-הכיפורים).

לפני שנכנס לאוהל, מקיש (שתי דפיקות בכל דלת) על שתי הדלתות, הדלת השנייה מהכניסה, והדלת שבחזר האוהל [חדר הפ"נים, שאינו קיים כיום] – כנוטל רשות הכניסה³⁹.

מיד כשנכנס, מתחיל באמירת המענה לשון'. כשמגיע ל"הריני מדליק הלאמפך"⁴⁰, מדליק נר.

אחרי הדלקת הנר, ממשיך ב'מענה לשון', עד לפני מזמור "לדוד אליך", ששם נכתב לקרוא את הפ"נ, ואחרי-כן מתחיל לקרוא את הפ"נים וכו'. פתקים בורדים (בעיקר מאלה שבהם היה כתוב על העדרו של מישוה. רק אחדים מאלה החזיר להיכלו) קורע ומניח על הציון הק', והורה לשורפם על אתר, ורובם ככולם מכניס בחזרה לשקית. את הקרעים היו שומרים ושורפים בערב-פסח. לאחר תשל"ח חלו שינויים בעניין זה.

באם נשאר נייר חלק מסביב לכתב הפ"נ, קורעו ומפרידו מהפ"נ⁴¹, ורק אחר-כך מניח את הפ"נ באוהל.

לאחר סיום קריאת הפ"נים, המשך באמירת

התוודעות.

במשך המעט-לעת – לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי – ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת-עתה אינו חרדי – ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף-סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולות הנוער.

מוכן אשר, בהתאם לתנאי המקום, בכל אתר ואתר, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי יום ההילולא, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו.

ויהי-ירצון, שתיכף ומיד⁴² ממש, עוד לפני ג' בתמוז, יהיש הוי' ביאת גואלנו, מהרה יגלה⁴³, והקיצו ורננו שוכני עפר, ונשיאנו, הוא כ"ק אדמו"ר, בעל ההילולא, בתוכם ובראשם, ישמיענו נפלאות וינהלנו בדרך העולה בית אל-ל⁴⁴.

וכפי שסיים כ"ק אדמו"ר את מאמר-החסידות הראשון שלו⁴⁵: "ונוכה להתראות עם הרבי פה למטה, נשמה בגוף ולמטה מעשרה טפחים"⁴⁶, והוא יגאלנו⁴⁷.

ביקור באוהל⁴⁸

"שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שקודם

38 נמסרו ע"י חברי המזכירות: הרה"ח ר' יהודה שי קרינסקי (שהסיע את הרבי לאוהל ברוב הפעמים מאז תשח"י), והרה"ח ר' בנימין שי קליין (שהסיע את הרבי לפעמים) מתוך יכפר חב"ד, גיליון 648 עמ' 16. הוספות ותיקונים מתוך 'מנהגי מלך' עמ' 35, בשילוב הערותיו של הרה"ח ריי"ל שי גורנר (שלווה את הרבי לאוהל בתמידות משנת תש"י עד תשח"י, ומאו ואילך בכל ערב ר"ה, ובאקראי בפעמים מסוימות) מתוך 'התקשרות' גיליון שיג עמ' 18. בכמה מן ההנהגות אולי יש גם משום הוראה לרבים.

39 ה'טעם, מפי זקני אני"ש, כדי "להמשיך את הרבי" אל הנכנס.

40 עמ' 4.

41 רבים חושבים שזהו כדי שלא לזרוק את שאריות הנייר באוהל, אך הרה"ח ריי"ל שי גורנר מסביר מפני שאין זה

32 ראה ספר-השיחות תשנ"ב עמ' 376, 341.
33 רמב"ם ספ"ג מהלי פרה אדומה, לקוטי-שיחות כרך כח עמ' 131 ואילך. התגלות מצואתו, בתור מלך המשיח, וכתוצאה והסתעפות ממנה – גילוי פעולותיו (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 131).

34 אגב, מכתבת המלה "אל"י (בסוף המכתב שבהערה 1) מוכח שדעת הרבי היא שהמקף שבין אותיותיה מועיל להפרידן שלא תהיה בזה קדושת השם, ודלא כמ"ש בשו"ת אבני-זר חו"ד ריש רסה.

35 ספר-המאמרים – מלוקט ח"א עמ' י. וראה 'תורת מנחם – התודעויות' תשי"א עמ' 201.

36 ראה לקוטי-שיחות ח"ב עמ' 518.

37 ספר-המנהגים עמ' 96. אני"ק אדמו"ר מהור"י"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה שמקפידים לשתות (ולא רק שאין נמנעים מכך. וכבר העירו מלקוטי-דיבורים עמ' 1354).

באהבת-ישראל ואחדות-ישראל, כפי שהורנו, החל מההתוועדות הראשונה דקבלת הנשיאות¹⁹, ועד ההתוועדות האחרונה לעת-עתה בש"פ ויקהל תשנ"ב – "גילוי האחדות הכללית בהבריאה ובבני-ישראל"²⁰.

לקבוע שעה במשך המעט-לעת – לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו, ואשר גם עתה, כיוון "שגם בזה העולם המעשה אשתכח יתיר"²¹ – בוודאי שהוא מנהיג את העולם כולו, ואנ"ש כפרט, ומעורר רחמים רבים וכו', כמו שהיה עד עתה, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז²². ולכן, גם השפעותיו לכל השייכים אליו מתעלות יותר ויותר. וכדי שיתקבלו בפנימיות, צריכים גם ה'כלים' של השייכים אליו להיות מזוככים יותר²³.

במשך המעט-לעת – לבקר (אלו הראויים לזה) בכתייה-הכנסת ובכתייה-המדרש אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק אדמו"ר, לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו,

להודיע ולהסביר תקנותיו²⁴ על-דבר לימוד הרמב"ם לכל אחד ואחת (שלושה פרקים ליום, פרק אחד ליום או ספר המצוות), ועל-דבר מבצעי המצוות הכלליים שלו: מבצע אהבת-ישראל, חינוך, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים – יבנה וחכמיה, נרות שבת-קודש ויום-טוב, כשרות האכילה ושתייה וטהרת-המשפחה, ואחדות כל בני-ישראל בכתיבת ספרי-התורה הכלליים²⁵; לעורר את בני-נח בדבר קיום שבע מצוות שלהם²⁶; ועד המבצע האחרון והעיקרי – 'עמדו הכן כולכם'²⁷, לפרסם בכל מקום את הנבואה ש"לאלתר לגאולה" וש"תיכף ומיד ממש 'הנה זה (משיח) בא'²⁸, וההשתדלות האחרונה של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח על-ידי לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה²⁹, כדי להתחיל "לחיות" בענייני משיח וגאולה³⁰; ואף "שישו ושמחו בשמחת הגאולה"³¹.

אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך

19 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 499. וראה גם מכתבו של הרבי נשיא דורנו מיום השלושים להסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ – אניק ח"ג ס"ע רמד: "...כי המשכת כל רוחניות אינה אלא על-ידי אהבה רבה. נקווה איפוא כי על ידי זה **שנעמוד כולנו בהתקרבות ואהבה רבה אמיתית** נמשך אלינו כוח להוציא לפועל כל אותם העניינים אשר רצונו של כ"ק מוי"ח אדמו"ר שייצאו לפועל טוב על ידינו".

20 ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 440. וראה בשיחת שי"פ בהר"ב ברוקווק, מבה"ח סיון תש"א, אודות חשיבות העניין בהבאת הגאולה. ובשיחת י"ג ניסן תשכ"ו (שיחות-קודש, ס"ע 331-יד) סיפר כ"ק הרבי נשיא דורנו בשם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ על מענה כ"ק אדמו"ר הצמח"צדק, כשהכניס עצמו לסכנת-נפשות בעומדו בתוקף נגד הממשלה באסיפה הידועה, ושאל אותה אחד הגדולים הייתכן, איך מעמיד עצמו בסכנה, ואפילו אם לא חשב על עצמו, היה עליו לחשוב אודות החסידים וכלל ישראל, ונהה (תוכן המענה, מתורגם): "כאשר חסידים יפעלו ביחד, הם יעברו זאת... כשחסידים מתאחדים, הם עוברים זאת, שוברים את החושך ככול ומכופל של הגלות... על-ידי האחדות של החסידים... שמבטלת את כל הגזירות וכל העניינים, ומורצת כל הגדרים, ומורידה עד **כאן** למטה את יואמת הוי לעולם".

21 תניא, אורת' הקודש, ביאור לסי' ז"ך.
22 'תורת-מנחם – התוועדות' תשי" עמ' 16, עיי"ש.

23 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 146.
24 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 229, 'התוועדות' תשי"ד ח"ג עמ' 1622, ובכ"מ.
25 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 428, 579 ובמקומות רבים.
26 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 132, 'יחודשים וביאורים בשישי חלק ב סי' ה.
27 ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 122. וראה שם עמ' 257. וידועה הפניה: "יעשו לו אשר ביכולתכם – עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון" (ספר-השיחות תש"א ח"ב עמ' 474), "על-ידי שהוא מסביר את ענייני של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה, **באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד** לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – על-ידי לימוד ענייני משיח וגאולה" (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 112).
28 ספר-השיחות תש"א ח"ב עמ' 792, ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 26.
29 'התוועדות' תש"א ח"ג עמ' 164.
30 ספר-השיחות תש"א ח"ב ס"ע 691 (היינו במוחין ומדות ועד למחשבה דיבור ומעשה המתאימים לומן הגאולה, עיי"ש. וזה כולל, כלשון הרמב"ם בסוף סי' ה', העדר "קנאה ותחרות" ויאל יהיה עסק... אלא לדעת את ה' בלבד").
31 לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 384.

העלייה ביום ההילולא היא בדרגה הגבוהה ביותר

אפילו במצב כזה שמצד המציאות, לכאורה, יש מקום להקשות יוכי בכדי ספרו ספדניא וחננו חנטייא" – לא מתפעלים מזה **כאשר בעולם הזה הגשמי ישנו העניין ד"זרעו בחיים", "תולדותיהם של צדיקים", הרי זו הוכחה שיעקב (שכולל את כל אחד ואחד מישראל) לא מת" מסירות-נפש בכוח תחסוך את הצורך במסירות-נפש בפועל** **משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו**

אמרו חז"ל "שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון", היינו, כשם שאדם הראשון כולל כל הנשמות שבעולם, הנה מעין זה כולל גם יעקב את כל הנשמות, וכמו שהוא בפשטות שכל בני-ישראל יצאו מיעקב ש"מיטתו שלימה" – שבזה נכלל גם שיעקב פועל שלימות בכל נשמות ישראל (נוסף לכך שכולל את כולם).

ומזה מובן שמדברי הגמרא בנוגע ליעקב למדים "כלל" בנוגע לכל הנשמות – ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים":

כל זמן שבני-ישראל קשורים עם עניינים של תורה ומצוות – שזהו "זרעו בחיים", כמאמר רז"ל "תולדותיהם (זרעו)" של צדיקים מעשים טובים", ו"מאי פריי – מצוות" – **אזי אף הוא בחיים**, ו**לא רק למעלה מעשרה טפחים, אלא באותו**

א. בנוגע להילולא של צדיק – עניין השייך להתוועדות זו הקשורה עם ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר – אמרו חז"ל "אין עושין נפשות לצדיקים שמעשיהם הטובים הם זכרונם".

והעניין בזה – שאצל צדיקים אין צורך בעניין של זיכרון, כי, המשך הקיום של "מעשיהם הטובים" מהווה ראייה על המשך קיומם של הצדיקים, היינו, שכל זמן ש"מעשיהם הטובים" חיים, הרי זה ראייה שהם (הצדיקים) **עצמם חיים**.

ועל-דרך דברי הגמרא במסכת תענית² בנוגע ליעקב אבינו "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

ב. ויש להוסיף, שעניין זה הוא בנוגע לכל נשמה:

3 ב"מ פד"א, ב"ב נח"א.
4 ראה תניא אגה"ק ס"ז.
5 ויק"ר פל"ו, ה. פרש"י ויחי מז"א.
6 פרש"י ר"פ נח. וראה בר"פ ל"ו.
7 סוטה מו, סע"א.

1 ירושלמי שקלים פ"ב ה"ה – לגירסת שו"ת הריב"ש ש"תכ"א. וראה בר"פ פ"ב, יא ובעין-יוסף שם.
2 ה"ב. – נתבאר בלקו"ש חכ"ו עמ' 7 ואילך. חל"ה עמ' 223 ואילך.

מקום שבו נמצאים "זרעו" (התורה ומצוות) – שמקומם בעולם-הזה הגשמי דווקא, כמאמר רז"ל⁸ אודות המענה לטענת המלאכים "תנה הודך על השמיים"⁹, שהתורה ניתנה דווקא במקום ש"למצרים ידרתם", "יצר הרע יש ביניכם וכו'",

ולכן, כאשר במקום זה (בעולם-הזה הגשמי) ישנו העניין ד"זרעו בחיים", "תולדותיהם של צדיקים", הרי זה הוכחה ש"יעקב (שכולל את כל אחד ואחד מישאל) לא מת"¹⁰, אפילו במצב כזה שמצד המציאות, לכאורה, יש מקום להקשות "וכי בכדי ספרו ספרנייא וחנטו חנטייא כו"¹¹, ואף-על-פי-כן, לא מתפעלים מזה, כיוון ש"יודעים ש"מציאות" זו (שמעוררת הקושייה הנ"ל) אינה אלא מה שהוא – ש"אף בשר הגשמי, ואילו האמת כמו שהוא – ש"אף הוא בחיים", כיוון ש"זרעו בחיים".

ג. ואם הרברים אמורים בנוגע לכל נשמה, על-אחת-כמה-רוכמה שכן הוא בנוגע לנשמה כללית:

בנוגע לציבור ישנו כלל ש"ציבור לא מת" – כפי שמצינו בגמרא¹² נפקא-מינא בנגלה דתורה בין חטאת יחיד לחטאת ציבור: "חטאת שמתו בעליה, הני מילי ביחיד, אבל לא בציבור, לפי שאין מיתה בציבור".

ודוגמתו בנשמות גופא – שיש נשמה של יחיד, ויש נשמה של ציבור – נשמה כללית. ובפרטיות יותר:

איתא בספרים¹³ ש"צבור" ר"ת צדיקים בינונים ורשעים (רשעים בתוספת וא"ו המחבר), ונמצא, שנשמה של ציבור היא נשמה

(14) ע"פ שמואל-ב יד, ד.
 (15) תניא ספ"ט. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג.
 (16) ראה גם לקו"ש ח"ו עמ' 54.
 (17) שמו"ר פ"ב, ב.
 (18) תניא רפמ"ב.
 (19) ר"ה כה, א.
 (20) תהילים עה, עא.

האחרון המוגה שזכינו לו, ד"ה "ואתה תצווה" תשמ"א (קונטרס פורים-קטן תשנ"ב, שחילקו כ"ק אדמו"ר בו ביום בידו הקדושה לכל אחד ואחד מהנאספים¹²), בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה – ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת שחרית. ולסיימו אחר תפילת מנחה. בבוקר קודם התפילה – פרק תניא¹³. וכן לאחר תפילת מנחה¹⁴.

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד¹⁵ תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כ"ל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה.

לאחר תפילת שחרית – [יכתוב ו]יקרא כל אחד פ"נ¹⁶ (הנשואים – כמובן בהגירת

(12) ספר-המאמרים – מלוטק חלק ו עמי קכט.
 (13) ע"לפי אגיק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמי שצ – ללמוד אגרת-הקדוש סימן ז"ד.
 (14) ע"לפי הפנ"ן בין אנשי בוי"ד שבט – ללמוד את הביאור לאגיק האמורה.
 (15) "תניית הצדקה (בקרש עם יו"ד שבט וכיו"ב) – הוא שייך גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר" (ספר-המנהגים עמי 85). מובן שיש לשתף גם את הטרף (ומכספם) בזה, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטרף שייכים בקיומן.
 (16) נוהגים לכתוב את הפ"ן על נייר חלק דווקא. מקפידים לכתוב דווקא באם טבלו באותו היום במקווה (באם לא טבל – יכתוב ע"י אחר). כותבים בחגירת אבנט ונוטלים ידיים לפני-כן. כשכותב אדם פ"ן על עצמו, כותבים "עליי", "עלינו", ואלו כשכותב עבור אחרים הלשון הוא "עבור..." (המזכיר הרה"ח רי"ל שי רגונר).

"יבנוגע לנטוח הפדיון... אילו יישר חילי, הייתי מבטל הנוסח שכותבים "ממקור הרחמים כו" [והחסדים האמיתיים] ע"ד מכניסי רחמים כמבואר בתשובת מהרי"ב ז"ל, כי: א) "ע"ד... ז"ל" הוא ביאור ההיתר על תניית פדיון לרבי (שלאכארה"י עניין של ממצע) ובמילא אי"ז נוגע ושייך לנוסח הפדיון שעניינו בקשת רחמים... ולא ביאור ההיתר על זה. ב) בנוגע להנוסח "ממקור הרחמים – אין צורך ליתן לרבי יתובת" מהיכן לעורר רחמים... ואולי רצונו לעורר רחמים ממדרגה נעלית יותר...
 "כ"ק מו"ח אדמו"ר [וכן הרבי עצמו] – ראה 'אוצר מנהגי בחי"י' אולות-תשרי עמי תג"ד, ובכ"י] היה אמנם כותב נוסח זה, אבל זוהי הנהגה שלו, ואין זה ראייה שגם אנו... צריכים לכתוב כן..." (משיחת ליל ב' אייר תשי" ס"ד, יתורת-מנחם – התעודות-תשי" עמי 39. וראה בי"מ גיליון 22 עמי 23).
 ראה באגיק אדמו"ר מהורשי"ב ח"א עמי קנד. "ילדעתי

אחשוב אשר פ"ן על קברי הצדיקים בעניינים רוחניים בעבודה, אינו צריכים לכתוב החסרונות שמונא בנפש, כי אם לבקש שיתקן... הפרט הוא באופן כך וכך, ולא לכתוב כמו שהוא עתה בחסרונ... עיי"ש. כ"ק אדמו"ר מהר"ש, בשבוע מהאוהל, ביאר זאת פעם לבני-ביתו (מבוא לקונטרס ומעין עמי 55), בכך שברוחניות נראה כל דבר, גם החסרון, כאילו הוא חי ממש.
 כשאי-אפשר כלל לכתוב פ"ן, ידוע המעשה מהמשפיע הרה"ח ר' מ"מ פוטערפאס ע"ה שנעצר בחדש טבת תשי"ז, והיה נתון בחקירות קשות וכי עד ערב ל"ג בעומר, ובאותו יום הגיע ילשבתו בכלל. רק אז יכול היה לחשוב על מצבו, ורצה לשלוח פ"ן לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אך הדבר היה בלתי-אפשרי. ונוכר בדברי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לפני צאתו מרוסיה בשמח"ת תרפ"ח [לא מצאתי הלשון ברשימת השיחה הנדפסת. וראה לקוטי-דיבורים כרך א, דף ב ע"א ובהערה] "כשתחשבו עליי, אחשוב אני עליכם" ואז ילחי' אליו פ"ן **מחשבה**. לאחר חודש וחצי הגיע ללונגו (שכבר היתה אז בדרפת) מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מתאריך י"ז אייר, ובו אישור "המברק נתקבל". בני המשפחה תמחו אך ייתכן ששלח מברק ממאסרו. לאחר שנים רבות, כשיצא הגיע לרבי לייט סלוו תשכ"ד ביקש ממזכירו של הרבי הרי"ץ (בשנת תשי"ז) לבדוק אם יש מברק ממנו בארכיון, ולא מצא, ונוכר שבאותו יום הכתיב לו אדמו"ר מהוריי"צ את המכתב – ונוכר בימשלוח הפ"ן (מפי נכדו הרה"ח ר' יוסף-יעקב ש"י ליברוב).

(17) כגון הפרקים דלהלן: **מ** – ברכות פ"א, ג – שבת פכ"א; **ח** – חלה פ"א; **ס** – סוטה פ"ח; **מ** – אבות פ"א; **ע** – פסחים פ"י; **ג** – ידים פ"ב; **ז** – סנהדרין פ"ג; **ל** – סוכה פ"ד.
 (18) מברק ל"י בשבט תשנ"ב – ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמי 535.

יום ראשון

א' תמוז – ב' דראש-חודש

ערבית, מוצאי-שבת: בראש-חודש (ובכל יום שיש בו מוסף) אין האבל יורד לפני התיבה, ואפילו לא בתפילת ערבית ומנחה.⁷

שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל, ואברהם זקן, זכריה, קדיש תתקבל. שיר של יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.

קריאת התורה דראש-חודש. חצי קדיש. אשרי ובא לציון? יהללו. חולצים תפילין דרש"י ומניחים תפילין דרבננתם, קוראים קריאת-שמע, קדש, והיה-כייביאך. שש זכירות. חולצים תפילין דר"ת. הש"ץ אומר איזה מזמור, חצי קדיש, מוסף.

שכח יעלה ויבוא במנחה, ונוכח בערבית מוצאי-ראש-חודש – מתפלל פעמיים שמונה-עשרה, והשנייה בתורת 'רבה' דווקא.⁸

יום שלישי

ג' בתמוז

ביום זה, בשנת תרפ"ז, נשתחרר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע מהמאסר בבית-האסורים

(שפלרניה, בעיר פטרבורג, שנקראה אז 'לנינגרד'), בתנאי שישע מיד לגלות, בעיר מקלטו 'קוסטרומה' למשך שלוש שנים.⁹

יום ההילולא העשירי של הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורבנא מנחם-מענדל זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע (תשנ"ד), דור שביעי לנשיאי חב"ד, ומנוחתו כבוד בניו-יורק, ארצות-הברית, על-יד ציון כ"ק חמיו אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

סדר יום ההילולא:

ביום שני, לפני השקיעה, מרליקים (בכל בית) נר שיירלק כל המעט-לעת. אם אפשר בקל – נר של שעווה.¹⁰

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום ההילולא, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני – שחרית, שלישי – מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

בשעת התפילות ידלקו חמישה נרות.

אחר התפילה (ובבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה 'ר' חנניא בן עקשיא... ויאדיר'. בלחש – איזה שורות בתנאי"א, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזור חלק מהמאמר

8) לוח כולל-חב"ד בדרי"ח מרחשוון, משו"ע אדה"י סי' קח סי"ז.

9) ראה בפירוט בספר התולדות – אדמו"ר מהוריי"צ, כפר-חב"ד תש"ב, ח"ג פרק כא. ספר-השיחות תרפ"ז, מבוא עמ' י. עמ' 168. ספר-השיחות נתישאי ח"ב עמ' 649. מענה כ"ק אדמו"ר בעניין **אמירת תחנון** ביום זה (נדפס בקובץ 'היכל מנחם' ח"ג עמ' מז, עיי"ש בהערות). "בעניינים התלויים ברגש אין לשאול, כיוון שזו הוכחה שאין רגש". במניין של הרבי אמרו תחנון ביום זה (אבל אולי היה זה משום שהרבי לא רצה להורות בזה, אלא שהדברים יבואו באתעל"ית), אך המשפיע הרה"ח ר' מענדל פוטרפאס ע"ה לא הניח לומר תחנון ביום זה.

10) ראשי-תבות: 'תקיצו ורננו שוכני עפרי" (מהמכתב שצויין בהערה 7). למעשה, נר של שעוות-דבורים **טהורה** אינו זולק יפה (מוציא הרבה גזים וכבה מהרה, מלבד באבוקת-הבדלה הפתוחה לאויר), ונרות הישועה המצויים בשוק מעורבים בהרבה יסטיארי. ולכאורה די שיהיה **הרוב** שעווה לקיים המנהג כראוי. 11) י"א שהרבי אמר את התיבות 'ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש', מנהג-מלך ס"ע 32.

כלית (נשמתו של רועה ישראל שכולל את כל הסוגים דצדיקים, בינונים ורשעים) עניין החיים הוא בשליטה מוחלטת, כך שלא שייך עניין של העדר (מיתה) כלל. וכל זה – נוסף על הכל-שכן וקל-וחומר

בשנת ההסתלקות של הרבי הרש"ב אמר לבנו – "עננים שחורים באים על רוסיה, עבור הרבנות התורה ביראת שמים והחזקת היהדות, שתהיה לך מסירות-נפש בפועל"

הלכות שבת²³ (והביאו גם אדמו"ר הזקן בשולחנו) לעניין חינוך דקטן: "קטן... (ש)עבר שאר עבירות בקטנותו... טוב לו שיקבל על עצמו איזה דבר לתשובה ולכפרה" [ומההוכחות לזה²⁴ – פסק-דין הרמב"ם²⁵ לעניין קטן ש"אינו מביא (קורבן) עד שיגדיל ויהיה בן דעת", שאז מביא קורבן על דבר שעשה בקטנותו], אבל אף-על-פי-כן, מובן ופשוט, שאינה דומה העבודה עד י"ג שנה, לפני בר-מצווה, להעבודה לאחר י"ג שנה.

וגם לאחר בר-מצווה ישנם חילוקים: לכל לראש – החילוק בין י"ג שנה לעשרים שנה, על-פי נגלה, שאין בית-דין של מעלה עונשין עד שיהיה בן עשרים²⁶. וכפי שמבאר רבינו הזקן בלקוטי-תורה פרשת במדבר²⁷ – על-פי קבלה²⁸ – "פירוש מאמר רז"ל פרק ט' דבבא-בתרא²⁹ ולמכור בנכסי אביו עד שיהיה בן עשרים שנה", שאז נעשית אצלו שלימות המוחין ושלימות הרעת (שלכן, גם האחריות המוטלת עליו היא גדולה יותר), שמוה מובן,

משאר הנשמות, שגם אצלם ישנו הכלל ד"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (כנ"ל ס"ב), ועל-אחת-כמה-וכמה בנשמה כללית, ש"זרעו בחיים" מהווה הוכחה נוספת ש"אף הוא בחיים"²¹.

* * *

ד. מבואר בתורת החסידות²² שביום הסתלקות-הילולא עולה למעלה "כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו", "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבר כל ימי חייו" – למקום ודרגה נעלים יותר מאשר במשך כל עבודתו במשך כל ימי חייו.

וכיוון שבעבודת האדם (ועל-דרך זה בנוגע לנשיא ישראל) במשך כל ימי חייו גופא יש חילוקי דרגות (כדלקמן), הרי, עיקר ההדרגה אודות העלייה שביום ההסתלקות-הילולא היא ביחס לדרגת העבודה היותר **נעלית** שבמשך ימי חייו גופא, כדלקמן.

23) הל' שגגות פ"ט ה"ג. וראה גם הל' איסורי ביאה פ"ג ה"ז. הל' נדרים פ"א ה"ד. 24) תנחומא קורה ג' (בסופו). פרש"י קורה טז, כז. 25) ברע"א. 26) "בע"ה שכ"ד" (לקו"ת סם). 27) קנו, א. 28) ראה גם אג"ק ח"ז עמ' שנו.

שמי"ג עד כ' שנה היא תקופה אחת בעבודת האדם, ומכ' שנה ולמעלה מתחילה תקופה נעלית יותר בעבודתו.

וגם לאחרי עשרים שנה יש חילוקים בכל תקופה של עשר שנים – כדברי המשנה³⁰ "בן עשרים כו', בן שלושים כו' בן שבעים כו' בן מאה".

וכל זה – נוסף על כללות העלייה מידי זמן בזמן מצד זה ש"תלמידי חכמים אין להם מנוחה... שנאמר³¹ יילכו מחיל אל חיל"³².

ונוסף על החילוקים שמצד שינויי הזמנים על-פי ה"זוהר" (בן י"ג, בן כ' וכו'), ישנם גם חילוקים מצד השינויים בתקופת האדם בחייו הוא – לפני החתונה ולאחרי החתונה; קודם כניסתו להתעסקות בענייני העולם, ולאחרי שריחיים על צווארו.

ובנדרן דידן, בנוגע לרועה ישראל ונשיא ישראל, בעל ההילולא – ניתוסף גם חילוק התקופה שלפני הנשיאות ושלאחרי הנשיאות, – שכן, לפני שנעשה נשיא בפועל, הרי מצד זה ש"אין מלכות נוגעת בחברתה"³³ היה אביו (אדמו"ר מהורש"ב נ"ע) הנשיא, ולאחרי זה עברה הנשיאות לבנו ממלא מקומו, ואז התחילה נשיאותו ומלכותו בפועל –

הרי מובן ופשוט שכאשר נעשה נשיא בפועל, מתחילה תקופה חדשה אפילו בהעבודה שאו, שגם קודם לזה היתה בעילוי לגבי שאר אנשים.

ו. והנה, בנוגע לאופן ההכנה וההתחלה של קבלת הנשיאות שלו – סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁴, שבשנת ההסתלקות אמר לו אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "אויף רוסלאנד גייען שווערע וואסענעם" (עננים שחורים באים על רוסיה), והוסיף לאמור: "אויף

הרבצת התורה ביראת-שמים און החזקת היהדות זאלסטו האבען מסירות-נפש בפועל, ניש נאר בכוח" (עבור הרבצת התורה ביראת-שמים והחזקת היהדות – שתהיה לך מסירות-נפש בפועל, לא רק בכוח).

אלו הם דברי החינוך של נשיא ישראל, קודם הסתלקותו, שבהם העביר את הנשיאות לבנו ממלא מקומו: עבודה באופן של מסירות-נפש בפועל. וכדי לכפול העניין ולהוסיף תוקף בהחלטה [על דרך שמצינו בגמרא³⁵ "הוא דאמר הן הן תרי זמני", "אמן אמן"] – הוסיף והדגיש: "מסירות-נפש בפועל, לא רק בכוח"!

באופן כזה (מסירות-נפש בפועל, לא רק בכוח) היתה קבלת הנשיאות: עוד לפני שהיה צורך בעניין של מסירות-נפש, אפילו בכוח – הרי – קבלת הנשיאות כש"עצמה היתה כבר עניין של מסירות-נפש בפועל, כי, מלכתחילה יודע ידע על-דבר הצורך במסירות-נפש בפועל, ועל-מנת כן קיבל את הנשיאות, עם כל האחריות הכרוכה בכך עד למסירות-נפש בפועל;

באופן כזה (מסירת נפש בפועל, לא רק בכוח) היתה עבודתו בהתחלת הנשיאות בפועל – באותה תקופה שאכן באו העננים השחורים [כפי שיודעים אלה שהיו אז באותה מדינה, שהם בעצמם "חיו" זאת ("זיי האבן דאס אליין איבערגעלעבט"), ואלה שהיו בריחוק מקום, יודעים זאת על-כל-פנים מפי השמועה] – שאז התחיל תוקף הרדיפות על הדת, וביחוד על דת ישראל, מ"מהרסיין ומחריביין"³⁶,

ובאופן כזה (מסירות-נפש בפועל, לא רק בכוח) היתה עבודתו במשך כל שנות נשיאותו עד יום הסתלקותו³⁷ – שה"חוט השני" בעבודתו היה עניין המסירות-נפש,

34) סה"ש תרפ"ז עמ' 133-132.
35) שבועות לו, א. וראה מגילה לב, א.
36) לשון הכתוב – ישעיהו מט, ז.
37) ולהעיר ממש"ג (קוהלת ז, א. וראה קה"ר שם)

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

התורה השני קוראים למפטיר בפרשת פינחס: "וביום השבת... ובראשי חודשיכם... ונסכרו". הגבהה וגלילה.

הפטרה: "כה אמר ה', השמים כסא"י" (ישעיהו סו) ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון מהפטרת 'מחר-חודש' (שמואל-א כ, יח. מב).

אין אומרים 'אב הרחמים'.

מוסף: 'אתה יצרת'.

מנחה: פרקי-אבות – פרק ד.

שכה 'עלה ויבוא' במנחה – חוזר. אם נזכר בזמן תפילת ערבית – מתפלל שנים (השניה – עדיף לאומרה אחרי 'אתה קדוש'), הראשונה לערבית (ובה אומר 'אתה חוננתנו') והשניה לתשלומי-מנחה. ואם שהה הרבה אחרי ערבית, אינו יכול להתפלל תפילת תשלומין.

שבת-קודש פרשת קורח

ל' בסיוון, א' דראש-חודש תמוז

קודם שמונה-עשרה (ערבית, שחרית, מוסף (אתה יצרת), מנחה) טופחים על השולחן להזכיר 'עלה ויבוא', אבל אין מכריזים זאת בדיבור.

* בשבת-קודש זו, שקודם יום ההילולא ג' תמוז, ישתדלו לעלות לתורה. אם אין מספר העליות מספיק – יקראו בתורה בחדרים שונים², אבל לא להוסיף על מספר הקרואים.

* ישתדלו שמפטיר³ יהיה הגדול שבחבורה – בריצוי רוב המניין – או על-פי הגורל. שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל, ואברהם זקן, זבדיה, קדיש תקבל. שיר-של-יום, הושענא, ברכי נפשי, קדיש יתום.

מוציאים שני ספרי-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע, לפני ההגבהה מניחים את ספר-התורה השני על הבימה, ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר

1) מנהגי יום ההילולא – הוראת בי"ד רבני חב"ד בארה"ק, ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משנת תשי"א (אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, וב"מ).

2) כאשר לפחות שישה מהמשתתפים לא שמעו את קריאת-התורה (קצות-השולחן סי' כה ס"ד). ואפשר לעשות זאת אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנשי ובבית-חינוך (ענין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. ועי' בספר 'התפילה כהלכתה' פט"ז סי' ט) ובהערות שם.

3) ברכי-יוסף או"ח סי' רפד ס"ק א. שערי-אפרים שער ט ס"מ"ב. ידרי חיים ושלום אות רי.

4) ספר-המנהגים עמ' 33.

5) בלוח כולל-חב"ד (שבת, ר"ח שבט) כתב: "טעה ואמר יתקנת שבת: עד שלא סיים תפילתו – חוזר ומתחיל אתה יצרת, ואם סיים תפילתו – חוזר לראש התפילה...". ואף שאמר "ינעשה לפניך... ומוסיפים כהלכתם", לי רבים (והרי במוסף בדיעבד די באיכור בלבד, ראה בשו"ע אדה"ז סי'

רסח ס"ז), כאן גרע, כיוון שהזכיר שבת ולא הזכיר ר"ח כלל. מקור דין זה – בברכי-יוסף (תצ ס"ק ח, הובא בשע"ת שם ס"ק ג ובכף-החיים סי' תכה ס"ק כו), שו"ת תשובה מאהבה ח"א סי' קס, כמכתב-שלמה סו"ס תכה, ליקוטי מהרי"ח (בדפוס המקורי – ח"ב דף צו ע"ב). ויש שנסתפקו בזה. ועי' בסי' אישי-ישראל (פרק מה הערה קצג) שיש לחלק בין שבת ר"ח וחוה"מ לבין ר"ח.

בסי' הני"ל (פרק לט סעיף עו, ושי"ט) סיכום פרטים בזה. נזכר קודם אמירת השם של 'מקדש השבת' – יחזור לאתה יצרת; אחר השם – יאמר 'למדני חוקיך, ויחזור לאתה יצרת; אחר סיום 'מקדש השבת' קודם 'רצה' – יאמר 'ינעשה לפניך קורבן ר"ח הזה', וימשיך כסדר; נזכר אחר כך, לפני השם של 'המחזיר שכינתו לציון' – יאמר במקום שנוכר 'ינעשה לפניך קורבן ר"ח הזה' ויחזור ל'יותפילתם באהבה'; נזכר אחר השם הני"ל – יאמר 'למדני חוקיך' ויחזור ל'יותפילתם'; סיים הברכה – כל עוד לא סיים את 'יהיו לרצון' האחרון – יחזור לאתה יצרת. סיים 'יהיו

מתחיל זמן חדש

ביום רביעי, ז' בשבט אמר הרבי הרי"צ נ"ע לבתו הרבנית חיה מושקא ע"ה – "עס איז שוין צייט אפגעבן די כלל-ארבעט" [=הגיע כבר השעה למסור את עבודת-הכלל]. נוסח אחר: "מ'דארף שוין אויפהערן די עסקנות ארבעט" [=צריך כבר להפסיק את מלאכת העסקנות]. ביום שישי, ט' בשבט תש"י, שאל את הרבי אחד מבני המשפחה למצב בריאותו, והרבי ענה: "ניט איך קען דיר זאגען, ניט איך וויל דיר זאגען" [=איני יכול לומר לך ואיני רוצה לומר לך]. בערב שבת שאלו את הרבי הרי"צ מה יהיה הסדר מחר, יום היארצייט של זקנתו הרבנית רבקה ע"ה, בתפילה, קריאת התורה ואמירת ההפטרות, מי יורשה לעלות להיכנס וכו'. נענה הרבי הרי"צ ואמר: "מ'וועט ארויפגיין" [=יעלו למעלה]. סתם ולא פירש.

(יימי בראשית: עמ' 82)

"חיים נצחיים"

דברכי כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מצינו כמה פעמים התייחסויות לרמזי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ על הסתלקותו. להלן קטע משיחת י"ג תמוז תש"י:
בשיחת י"ג תמוז אשתקד (תש"ט) דיבר כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לעניין החיים – חיים ארוכים. חיים אמיתיים, חיים בלי הפסק (חיים נצחיים).
בחג הגאולה האחרון בחיים חיותו בעלמא דין הוצרך כ"ק מו"ח אדמו"ר להבהיר ("באווארענען") ולומר שענייני קדושה נצחיים הם, והוסיף לפרש בפרטיות העניין דחיים ארוכים, חיים אמיתיים שאין להם הפסק, כדי שלא נחשוב כפי שנראה לעיני בשר ח"ו... אלא נדע שאצל נשיא הדור, גם לאחרי הסתלקות ישנו עניין החיים ללא הפסק, חיים נצחיים.

(משיחת שבת-קודש פרשת חוקת תשי"א)

'סידור' חדש

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו סיפר להרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן (ע"ה) לאחר ה'שבועה' של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, שזמן מה לפני הסתלקותו, אמר לו הרבי: "מ'דארף מאכען א נייעם סידור" [=יש לעשות סדר חדש]. ושאל הרבי מה הכוונה בזה? אך הרבי הרי"צ לא ענה לו. שאל הר"מ הנ"ל: מה אכן הכוונה בזה? וענה לו הרבי: הרבי הרי"צ התכוון לרמוז שעכשיו מתחיל "סדר חדש".

(יימי בראשית: עמ' 82)

אורות עליונים ביותר

בהתוועדות שבת-קודש פרשת לך-לך תשי"א אמר הרבי שעניין הסתלקות הוא שמתגלים אורות עליונים ביותר, שנקראים בשם לידה. וביאר שבירחי לידה ישנם ג' זמנים – ז' חדשים, ט' חדשים וי"ב חדשים.
ואמר שמוצאים "א בעל שם/סקע הנהגה" [=הנהגה בעש"טית] בחלוקת שיעורי התניא (משיעורי חת"ת) שנחלקו על-ידי הרבי הרי"צ, שהשיעורים של שלושת הימים י"א, י"ב וי"ג חשוון (רעא, ערב, רעג יום מהסתלקות) הם באגרת-הקדש סימן ז"ך שבה מבואר עניין ההסתלקות של נשיא בישראל.

(משיחת שבת-קודש פרשת לך-לך תשי"א)

וכאמור, לא רק מסירות-נפש בכוח, אלא גם מסירות-נפש בפועל – שלא להתחשב עם ענייני הגוף, כי אם להביא לידי פועל ("דורכצופירן") את כל העניינים שצריכים לבוא לפועל מצד המצב הכללי ומצד העניינים שמתרחשים בעולם.

ז. וזוהו מובן שאופן עבודתו של בעל ההילולא כמשך תקופת נשיאותו – עבודה באופן של מסירות-נפש – מודגש ביותר ביום ההסתלקות-הילולא, שכל עבודתו אשר עמל בה כל ימי חייו עולה ומגיע להמקור היותר נעלה, ועד למעלה ממקורו כו'.

וכמו בכל ענייני קדושה – "חוזר ונייעור" עניין זה ביום ההילולא בכל שנה ושנה, שבו נעשית העלייה מעולם עליון לעולם עליון יותר.

אלא, שיש צורך גם בעבודתם של בני ישראל, שלהם ניתן הכוח לַפְעוּלֵי שיהיו "הימים האלה נזכרים" – זיכרון שיביא לידי התעוררות טובה, ועל-ידי זה – "ונעשים", שיחזרו וייעשו כל העניינים, כל ההמשכות וההשפעות, כמו שהיו בפעם הראשונה (כמובא מכתבי האר"י³⁸ על הפסוק³⁹ "והימים האלה נזכרים ונעשים"), כולל גם ההמשכה בעשייה ("ונעשים") דווקא, היינו, בעולם העשייה ובכוח המעשה, בחינת "סוכת דוד הנופלת" ("שנפלה... עד... בחינת עשייה"⁴⁰).

ובנידון-דין – שעל-ידי הזכירה ("נזכרים"), בד בבד עם התעוררות טובה על-מנת להביאה בפועל [זכירה והתעוררות

העליונה!

זאת ועוד:

על-ידי זכירה והתעוררות זו (ששום דבר לא יבלבל לו), שתוכנה, עמידה בתנועה של מסירות-נפש בכוח – מתבטל בדרך ממילא ההעלם וההסתור, כך שאין צורך במסירות-נפש (כפי שגם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר היו כמה וכמה עניינים באופן כזה).

ויקויים הפסק-דין דבית-דין של מעלה – כדברי אדמו"ר האמצעי בשם אדמו"ר הזקן⁴¹ – שבזכות מסירות-נפשו של אדמו"ר הזקן, הנה, בכל ענייני תורה ומצוות תהיה יד מקושריו על העליונה.

ויעזור ה' יתברך שיהיה זה ללא העלמות והסתרים, ומתוך התרחבות והתפשטות, ועד שיגיעו ("מ'וועט דערלאנגען") – על-ידי הפצת המעיינות הוצה – במרחב העצמי, שזהו עניין "ענני במרחב י"ה"⁴², בגאולה האמתית והשלימה, במהרה בימינו.

(קטעים מהתוועדות מוצאי שבת-קודש פרשת

בשלח, י' בשבט ה'תשי"ז* – יתורת-מנחם –

התוועדותיו ה'תשי"ז חלק שני (ט) עמ' 22-29 –

בלתי מוגה)

(40) תניא אגה"ק ס"ט.

(41) אג"ק אדמו"ר מהרי"צ ח"ד ס"ע רסד ואילך.

וש"נ.

(42) תהילים קיח, ה. וראה סה"מ עת"ר בתחלתו.

ועוד.

(* ההתוועדות זו נערכה באולם "בילטמאר".

הירידה בעצמה היא חלק מהעלייה

ג' תמוז נותן כוח לגלות את הפנימיות ד"צום הרביעי"

ג' תמוז – שבו מודגש שירידת הגלות היא התחלת העלייה – פועל גם בנוגע לכללות עניין הגלות.

נתבאר במקום אחר שיש לומר הטעם הפנימי דקביעת חג הגאולה בחודש הרביעי, ולפני "צום הרביעי" – כיוון שבדורנו זה, דור אחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מתחילה כבר ה"טעימה" וה"התנוצצות" מעין הגאולה העתידה, כולל גם שיוכלו להרגיש ולטעום הפנימיות ד"צום הרביעי" (התחלת "בין המצרים" כללות עניין החורבן והגלות) – "ששון ושמחה" (כפי שיהיו בגילוי לעתיד לבוא), היינו, לא זו בלבד שהצום (חורבן וגלות) הוא כשביל ששון ושמחה (הגאולה), אלא יתירה מזה, שהצום גופא, בפנימיותו הוא עניין של ששון ושמחה (התגלות פנימיות האהבה, "כמשל מלך גדול ונורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוכ אהבתו"), ולכן, נתגלה בדורנו זה שבחודש הרביעי ישנו חג הגאולה, ועוד לפני "צום הרביעי" – נתינת כוח לגלות הפנימיות ד"צום הרביעי" ש"יהיה לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

ועניין זה מודגש ביותר ב' תמוז – שבו רואים בגלוי שההליכה לגלות עצמה הרי היא (לא רק צורך עלייה, אלא) התחלה של גאולה, כנ"ל.

רמו נפלא בדברי בעל הגאולה

ועוד עניין בזה – בהמשך דברי בעל המאסר והגאולה ב' תמוז, "לא מרצוננו גלינו כו' ולא בכוחותינו אנו נשוב כו', אבינו מלכנו יתברך הגלנו כו' והוא יתברך יגאלנו כו'", שבזה מדומז עניין נפלא:

כיוון שהגאולה היא "לא בכוחותינו כו'" אלא על-ידי "אבינו מלכנו יתברך", הרי, מובן וגם פשוט, שגם כאשר חסר משהו ב"מעשינו ועבודתנו", אין זו סיבה לעכב, ח"ו וח"ו, אפילו לרגע אחד בלבד, את פעולתו של הקב"ה, ש"יגאלנו ויקבץ נדחינו כו' ויוליכנו קוממיות על-ידי משיח גואל צדק לארצנו הקדושה במהרה בימינו אמן".

ועל-אחת-כמה-וכמה לאחרי שכבר "כלו כל הקיצין" וכבר נסתיימה כל העבודה גם "צחצוח הכפתורים", הרי בוודאי שהגאולה צריכה לבוא תכף ומיד ממש.

ולכן ובמילא, כל האמור לעיל אודות תפקידו ושליחותו של כל אחד ואחד לעסוק בהפצת התורה והיהדות, אינו מחליש כלל וכלל ואפילו משהו, ח"ו, מהבקשה והדרישה של הגאולה בכל התוקף – "עד מתי!"

והיה-רצון שמהדיבור אודות הגאולה, ובפרט בימי הגאולה שמתחילים ב' תמוז – נזכה וניכנס ממש בגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח צדקנו, תכף ומיד ממש, "לא עיכבן אפילו כהרף עין".

ובהמשך לזה ובמילא, נחגוג את ימי הגאולה י"ב-י"ג תמוז ביחד עם בעל הגאולה, נשמה בגוף, "הקיצו ורננו שוכני עפר", והוא בראשם.

(משיחת שבת-קודש פרשת קורח, ג' בתמוז ה'תשמ"ח – תורת מנחם התועדויות ה'תשמ"ח, כרך ג, עמ' 543-545)

"זה מנהג ישן אצל כל העולם שהילדים מתחילין להניח תפילין ולהתפלל רק ביום מלאת להם י"ג שנה וכך הוא המנהג אצל כל רבותינו הגאונים והקדושים ובפרט אצל כבוד זקננו הגה"ק צ"ע האדמו"ר מרן רשכבה"ג מקאמארנא וצלה"ה וזיע"א וכך הוא גם-כן המנהג של כ"ק אמר"ר הרה"צ האדמו"ר מקאמארנא שליט"א וכעת בני-ירוק, וכך היה אצלי וגם-כן אצל בני הגדול שליט"א. וכעת צריך להיות הבר-מצווה של בני השני כ"ב סיוון תשי"ח, והיה ברעתי גם-כן לעשות כן. אבל בני זה לומד כעת בשיעורי ערב של צעירי-חב"ד תחת נשיאות כ"ק האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש וכעת בברוקלין, והמנהג של חב"ד להתחיל להניח תפילין שני חודשים לפני הבר מצווה, ומוכרח אני להסכים על זה, ואף-על-פי-כן כתבתי מכתב לכ"ק מרן שליט"א מליובאוויטש וקיבלתי ממנו מכתב תשובה.

"מוכרח אני להסכים על זה"

מעניין הרקע למכתב זה:

מקבלו, הרב סופרין בעצמו פירסמו בירחון התורני 'המאור' מחדש תמוז תשי"ח (גיליון פד עמ' 9-10), כאשר המערכת מפרסמת בצמוד גם את המכתב הנלווה הזה:

"לכבוד ידידנו הנכבד והיקר והחשוב מאוד נעלה הרה"ג המפורסם לשבה ולתפארת ולשם וכו' כש"ת מוה"ר מאיר אמסעל שליט"א, העורך הנעלה של הירחון 'המאור' החשוב והיקר.

"אבקש אם אפשר לכבודו להדפיס מכתבי תודה רבה על זה ולמצווה גדולה יהיה לכם וגם-כן אני חושב שיהיה תועלת לרבים וד"ל.

"כנ"ל הוא לשונו של המכתב, והעתקתי כדי להרפס כל המכתב שיהיה לתועלת הרבים, ותודה רבה למפרע. מברכו בכל טוב וימלא ד' כל משאלותיכם לטובה ולברכה ולשמוע ולהשמיע הרבה בשורות טובות אכיה"ר.

"ידידכם דוש"ת באה"ר בלו"ת ומצפה לרחמי שמים ומחכה לתשובה מאהבה במהרה.

"הרב שלום סאפרין

"האדמו"ר מקאמארנא בירושלים".

משיבו מלחמה שערך זה הנושא ונתן במלחמתה של תורה (סנהדרין קיא):

מאיר עינים ישמח לב שמועה טובה תושן עצם (משלי 10)

מאיר שבה מהירן למושב (איכה רבותי)

המאור

ירחון מוקדש לתורה ולכל עניני עם ישראל יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והפוסקים הי"ן בעריכת הרב מאיר אמסעל

תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא וכי נדה ע"ג

הקורות ופליגיאם

הלפות וחירושים

ב"ח ברקלין בחדש מנחם אב ה'תשכ"ב תצ"ו שנה י"ג קונטרס ט (קבת)

בסוגיא דכ"ג נכסי לפלוני עבדי עם מכתב מ"כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

הרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס אב"ד פילאדלפיה

בין המגידים יורה אור לישראל, יד"י הרב הגאון המפורסם עצום ורב בכחוריה, מוהר"א שליט"א.

ראשית, הנני ממלא רצונו, שהוא דגוני, ושולח בזה את המכתב הקי של אדמו"ר שליט"א, כידוע, צריכים לדייק בכתביו של אג"ש בכל אותיותיו ונקודותיו, על דברי א' הנני בזה להעיר: כל מה שכתב ביד קדשו כמש, למעלה בזה ב: "כן אין מקובלים כחשבון את ה-Pro tubercance", מקומו (כפי שרשם בעצמו) אחי החיבות (שיטה ששית) — ולכן גם קשה לחדדו. (הפרטיטיובועיענט הם הויקיין ההאולקנים היהואים מהשמש, הדין).

שניה, אני שולח את מאמרי שהוכרתי לבחור או בליל ההתמודדות, או הי' הדבר רק במחנה, בבחי' הומר הוילי, הינו לקחתו כואי לעבדו ולצרפו בעתושי.

האבהה נאמנה ובצפי לחממת ציירי, אפרים אליעזר הכהן

אחר: משבעה רועים (תריא מקץ לב, ב. ע"פ היקונים שבז"ח — קד, א), וכל נפש יש בה כחצי ד' רועים (תמיא רפמיב), בתר רישא: עירובין טא, א: לאחר פטירתו כו, ובמהירות: דא לקיאת ס"פ קתה, אגן פועני: עירובין סיה, א, ובבאייר הצ"צ (לקייד ע' 420, ספר המאמרים התישיח ע' 292 יאלקי, שימוש... אור: לקיית ס"פ קתה שם.

כל רבנינו ונכבדינו שליט"א מקבלי "המאור", מתבקשים להמציא לנו תומי' דמי' חתימתם, מקור קיומו של "המאור".

צילום העמוד הראשון של גילון 'המאור' שבו התפרסם מכתבו של הרבי בצירוף מכתבו של הרב יאלעס

ראש בני ישראל

הרבי מספר לרבנית על מידת ההיענות של החסידים לבקשתו בקשר ללימוד נגלה וחסידות □ 'דבר תורה' לטכנאי מזגנים מוויליאמסבורג, הוראה לימשיע' כיצד להתכונן ליחידות, שנים-עשר שטרות של דולר לזוג חשוך ילדים, ותשובה לגדול בתורה בענייני תכונה □ לרגל ג' בתמוז — יום ההילולא העשירי

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

סח מזכירו של הרבי, הרב יהודה-לייב שיחי' גרונר: התורים מלאים". ועוד הוסיף הרבי בכאב: "לקחת — כל אחד בא, אולם כשהנני תובע משהו — ובאמת זהו לצובתם — מתעניינים רק מקצת".

'דבר תורה' באוזני הטכנאי

פעם אחת הוזמן טכנאי מזגנים לתקן תקלה במזגן בחדרו של הרבי. הטכנאי, חסיד מוויליאמסבורג, סיים את מלאכתו וביקש שהרבי יזכה אותו בדבר-תורה, כדי שיוכל לחזור עליו באוזני חבריו בשכונתו. הרבי נענה לבקשתו ואמר לו (הדברים פורסמו על-ידי הרה"ח הרב יוסף-יצחק שיחי' היטריק מצפת ב'כפר חב"ד' גיליון 724 עמ' 56):

בתפילת "נשמת כל חי" אנו מאריכים את הדיבור על כך שגם אילו פינו מלא שירה כים וכו', אין אנו מספיקים להודות לך, גם לא על אחת מאלף אלפי אלפים וריבי רבבות הטובות והניסים שעשה לנו ה', אך בכל זאת אנו מעיזים בהמשך לפרט אי-אלו ניסים — ממזרים גאלתנו, מבית עבדים פדיתנו... על כן, איברים שפילגת בנו... ולשון אשר שמת בפנינו, הן הם יודו ויברכו. והלוא טענו בהתחלה כי גם אילו פינו מלא שירה כים, אין אנו מספיקים להודות.

פעם ביקש הרבי מיהודי שביקר אצלו ב'יחידות' שיקבע עיתים ללימוד התורה מדי יום חמש-עשרה דקות, לכל הפחות. הגיב היהודי: "רבי, האם רצונך שאהפוך את המשרד שלי לבית-כנסת?!"

אמר על כך הרבי: "להפוך משרד ל'בית-כנסת' — אין זה בעיה, הבעיה היא כש'בית-כנסת' נהפך למשרד!..." ועוד סיפר:

פעם סיפרה הרבנית חיה-מושקא ע"ה כי ביום מסויים שב הרבי לביתו מהתוועדות כאשר דוק של רצינות ועצבות נסוך על פני קודשו. לשאלת הרבנית בעניין, השיב הרבי:

"לפני כמה ימים ביקשתי שכל אחד יכתוב על פתק כמה נגלה וכמה חסידות הוא למד בתקופה האחרונה. בעוברי בברוקלין אוננו סברתי כי אראה תורים ארוכים של אנשים שבאו למסור פיתקאותיהם עם הדיווח על מה שלמדו. אני מתקרב לאיסטערן-פארקוויי ושוב אין תור של אנשים. עד שנכנסתי לחדרי וקיבלתי כזו חבילה קטנה (הרבי הדגים בשתי אצבעותיו הקי)". הרבי המשיך: "כשאני מחלק לעקאה או 'כוס של ברכה' או דולרים —

פליאה זו תובן על-ידי משל פשוט: הנסיך, יורש-העצר, ירד לטייל ביער לבדו. הוא הסתבך בעבי היער ולא מצא את דרך היציאה, עד שראה אורח פשוט, מוזנח, שהכיר את נתיבי האזור והובילו למקום יישוב. בתמורה להצלת חייו שיגר לו הנסיך במתנה כלי-אוכל מכסף. לימים עלה הנסיך על כס המלוכה, וכאשר נזכר באותו נתין שהציל את חייו, החליט ללכת לבקרו. האורח, בראותו את כבוד הוד מלכותו בביקתתו הלה והמוזנחת בתוך היער, התרגש עד למאוד, ולא מצא את הדרך להביע את הערכתו לאותה זכות שהאציל לו המלך בביקורו המיוחד.

אמר האורח: "הוד כבוד מלכותו, כמה אכבדך. אין דבר ולא חצי דבר השייך לי שיש לו איזה שהוא ערך ביחס להוד גדולתו. יש רק דבר אחד שיכול לקרב ולקשר אותי עם המלך, וזו אותה מתנה שהמלך הואיל להעניק לי בעבר – בעת שהצלת את חייך הנסיך".

כך גם אנו אומרים לקדוש-ברוך-הוא: אין אנו מספיקים להודות לך. כי מי אנו ומה חיינו. אין לנו שום אפשרות להודות לך. הקב"ה הלוא הוא צייר מכל ברכתא ושירתא.

ייתכן כי אנו חוטאים בשפתינו, כבואנו להודות לו. וכסיפור הז"ל על אותו תלמיד שהאריך מאוד בכינויים ותארים לקב"ה, ואמר לו רבי חנינא "סיימתניהו לכולהו שבחי דמרך?? (האם סיימת את כל השבחים של אדוננו הקב"ה – בתמיהה?)... אנו הני תלת דאמרינן, אי לאו דאמריניהו משה רבינו... לא הוינן יכולים למימר להו, ואת אמרת כולי האי (אנו המזכירים בתפילה שלושה כינויים – הגדול, הגיבור והנורא – אילו משה רבנו לא היה אומרם לא היינו מסוגלים להזכירם, ואתה אמרת והארכת כל כך)... משל למלך בשר ודם שהיו לו אלף אלפים דינרי זהב והיו מקלסין אותו בשל כסף – והלוא גנאי הוא לוי?" (ברכות לג, ב).

לו גם היו לנו עיניים גדולות ובהירות ביותר, ופה גדול כים, ושפתותינו כמרחבי רקיע, אין

אנו מספיקים להודות לה'. אך רק בזכות זאת, שפינו אינו אלא מתנה ממי, והאיברים הם שאתה פילגת בנו, ולשון אשר אתה שמת בפינו, באותן מתנות שהענקת בעצמך לנו, ורק בהן, אנו יכולים להודות ולהלל. אילו היינו מדמים לחשוב שהיכולת לדבר היא מכווננו – היינו חסו-שלום חוטאים בשפתינו.

לפני שנכנסים ל'יחידות'

בכ"א בכסלו תשכ"א דיווח נאמן 'בית חיינו', הרה"ח ר' מאיר שיחי' הארליג, לעמיתו החסיד ר' יהודה-לייב (ע"ה) רסקין, משלוחי הרבי למרוקו:

"..המשפיע הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן ביקש עם בואו לחצרות-קדשנו בשלהי אלול האחרון להיכנס ל'יחידות' ונענה על-ידי הרבי (באמצעות הרב חודקוב) שקודם צריכים ללכת לציון הק' ואחר-כך לשמוע מאמר דא"ח [=מהרבי] ואחר-כך יוכל להיכנס ל'יחידות'".

ציור תשלום וסופו

הסיפור הבא סופר על-ידי הרה"ח ר' שלום דז"יקובסון:

אברך חסידי – הרה"ח ר' שלום שי' נעמצאו – שהתמחה בציור, צייר תמונה ובה נראה הרבי עטור בתפילין. כשנכנס ל'יחידות' עם רעייתו והגיש לרבי את הציור, הודה לו הרבי אך ביקש ממנו שלא יראה לאיש את הציור עד שיתקנו, מפני שהתפילין צוירו כשהן מונחות שלא במקומן (והרבי הסביר שאנשים עלולים להסיק מכך שזה המקום הנכון).

הרבי אף הביע את רצונו לשלם תמורת המסגרת. האברך סירב. הרבי הפציר והסביר: "את התמונה אני מוכן לקבל במתנה אבל תמורת המסגרת ברצוני לשלם".

האברך סירב ואמר: "הבאתי מתנה לרבי ואינני רוצה שום תשלום". הרבי פנה לרעיית האברך ושאל: "מה מחירה של המסגרת?". אך היא השיבה: "זה עניין פרטי של בעלי ואיני

מתערבת". והיה נשמע אשר הברכה שבירך עור-הפעם הייתה בבכיות.

"צריכים לדייק בכתביו של אד"ש"

בקיץ תשכ"ב הגיע הגאון רבי אפרים-אליעזר הכהן יאלעס אב"ד פילדלפיה להשתתף בהתוועדות של הרבי. באותה התוועדות נכח גם הרב הגאון רבי מאיר אמסעל, עורך הירחון התורני 'המאור', והשניים שוחחו ביניהם. הרב יאלעס סיפר לרב אמסעל שתקופה קצרה קודם לכן קיבל מכתב כללי-פרטי מהרבי, מראש-חודש תמוז, ובסופו התייחסות לשאלתו בעניין גודל השמש. הרב אמסעל הפציר בו שישגר לו את המכתב. הלה נענה, ואכן, בראש גיליון קצה פורסם מכתבו של הרבי, וכהקדמה אליו פורסם מכתבו של הרב יאלעס (דרך-אגב, המכתב עצמו נדפס באגרות-קודש כב עמ' רסא-רסב; החלק הכללי-פרטי שם עמ' רסר-רסא) בו הוא מתבטא: "...הנני ממלא רצונו, שהוא רצוני, ושולח בזה את המכתב הקדוש של כ"ק אדמו"ר שליט"א. כידוע, צריכים לדייק בכתביו של אד"ש בכל אותיותיו ונקודותיו...".

אימוץ מנהג חב"ד

באגרות-קודש כרך יז עמ' סא-סב פורסם מכתבו של כ"ק אדמו"ר ל"הרה"ח הרב הצדיק בנש"ק וכו' מוה"ר שלום שי"י סופרין, האדמו"ר מקאמארנא, בעניין התחלת הנחת תפילין. בין השאר כותב לו הרבי:

ומובן שטוב עשה בנו בהתחלתו עתה הנחת התפילין שהרי בפירוש שמענו מכ"ק מו"ח האדמו"ר (הועתק היום יום יב מנחם-אב): "הוראה לרבים להתחיל בהנחת תפילין שני חודשים לפני יום הבר מצווה..."

והנה לא נעלמה ממני דעת איזה מהאחרונים (הובא בני"כ שו"ע או"ח סוסל"ז) שכיוון שהתפילין צריכים גוף נקי אין להקדים בהנחתם, ובפרט בזרותינו אלה עם כל זה כיוון שבפירוש הורו כני"ל, מצווה לקיים דברי חכמים בתראי ובפרט שהורו

משיצאו מה'יחידות' לקח האברך את התמונה והניחה במכוניתו. שני חסידים שפגשוהו לאחר-מכן הפצירו בו להראות להם את התמונה. הלה ניסה להתחמק והסביר כי הרבי הורה לו לא להראות לאף אחד את התמונה. השניים טענו כי הם "יוצאים מהכלל" והתעקשו לבוא ולראות את התמונה.

וכך כשהשלושה צועדים לעבר המכונית, רגעים אחדים לפני שהגיעו אליה, פגע רכב אחר באחורי המכונית והשחית את התמונה...

שנים-עשר שטרות

ועוד מפי הנ"ל:

באותה הזדמנות כשהגישו בני הזוג לרבי את הפתק שכלל שאלות ובקשות בנושאים שונים, וביניהם בקשה לזכות בפרי-בטן, התייחס הרבי לכל הפרטים מלבד לבקשת הילדים.

האישה פרצה בבכי. הרבי לא הגיב ישירות אלא נטל שנים-עשר שטרות של דולר ומסר ישיה לבעל ושישה לאישה.

כיום, מונה משפחה זו שתיים-עשרה נפשות (שני ההורים, חמישה בנים וחמש בנות).

ברכת התורה בבכיות

הסיפור הבא הובא על-ידי הרה"ח ר' חיים-שאול שיחי' ברוק:

ביום ו' בטבת תש"כ כתב הרה"ח הרב זאב הכהן שיחי' כץ להרה"ח הרב יהודה-לייב (ז"ל) רסקין ממרוקו:

"ביום ו', ערב שבת-קודש, יום ב' דראש-חודש, קראו לכ"ק אדמו"ר שליט"א לעלות לתורה לרביעי. אירעה טעות של הבעל-קורא שנתגלתה אחרי ש"ק אדמו"ר בירך הברכה – פתחו הספר תורה שלא במקום הנכון, כ"ק אדמו"ר הראה לעבר הרב שמואל לוויטין שיפסוק לגבי עשיית הברכה, אם לברך עוד הפעם, והשיב בחיוב. כ"ק אדמו"ר בירך עוד הפעם והתחיל מ"ברוך אתה" ולא מ"ברכו"